

Mit? Miért? Hogyan? Kérdések az iskolai és amatőr hangképzésről

Erdős Ákos

Kulcsszavak: hangképzés, történet, elmélet, gyakorlat, problémák, veszélyek, javítási javaslatok

Absztrakt

Az iskolai és amatőr kórusok mindennapos munkájának egyik legfontosabb területe a hangképzés. A hangképzés biztos alapját kell hogy képezze a kórus munkájának. A kiművelt, kulturált hangzás folyamatos karbantartása elengedhetetlen a kórus színvonalának megőrzése érdekében. Jelen előadás azt kívánja áttekinteni, hogy napjainkban, a magyar kórusmozgalomban milyen szerep jut ennek a fontos szakterületnek. Véleményünk szerint a kórusok sok esetben nem fordítanak kellő hangsúlyt erre a munkára. Ahhoz, hogy a mostani helyzetet megvizsgálhassuk, feltétlenül ismernünk kell a megelőző korok hangképzési tendenciáit. A hazai kóruséneklés elmúlt százötven éve nem kedvezett a differenciált, kiművelt kórushangzás kialakulásának (ennek főként történelmi, társadalmi okai voltak), javulás csak a legutóbbi évtizedekben volt megfigyelhető.

Az előadás igyekszik számba venni a leggyakoribb problémákat, hibalehetőségeket, melyek a hangképzés során felmerülhetnek. Megpróbálja feltárni azokat az okokat, amelyek gátolják, hogy a hangképzés általánosan elfogadott, kellő elméleti tudásra épülő és jó gyakorlattal párosuló szerves része legyen a hazai kórusok életének. Ezt követően javaslatokat tesz a hatékony iskolai hangképzéssel kapcsolatban. Megpróbálja a tejjesség igényével felsorolni azokat a szakterületeket, melyekkel a hivatásos énekelteknek (iskola ének-zene tanároknak, karvezetőknek) tisztában kéne lenniük ahhoz, hogy kellő biztonsággal és eredményesen, hatékonyan bánhassanak a rájuk bízott énekesek hangjával. Igyekszik rávilágítani, hogy mik a helyes és helytelen tendenciák a hangképzésben, kitér a médiában hallható számtalan énekes műfajnak a művészileg kimunkált hangképzés szempontjából történő megítélésére. Részletesen tárgyalja, hogy az iskolai énekeltelessel kapcsolatban milyen veszélyek leselkednek a diákok hangjára, valamint áttekintést ad a legfontosabb hangegészségtani tudnivalókról. Az behatárolt időkeretek nem teszik lehetővé a teljes körű, minden részletre kiterjedő alapos elemzést, de reményeink szerint felhívják a figyelmet a szakterület fontosságára, időszerű problémáira, valamint ezek kiküszöbölésének lehetőségeire.

Szakirodalom

Bodnár Gábor, Erdős Ákos és Kabdebó Sándor (2005): *Ének-zenei ismeretek*. Eötvös Loránd Tudományegyetem, Budapest.

Erdős Ákos (2016): Ének az iskolában: az iskolai és amatőr kórusok hangképzési lehetőségeiről. In: Károly Krisztina és Homonnay Zoltán (szerk.) *Kutatások és jó gyakorlatok a tanárképzés tudós műhelyeiből*. ELTE Eötvös Kiadó, Eötvös Loránd Tudományegyetem. 65–75.

Erdős Ákos: Gondolatok az iskolai és kórushangképzés „időszerű” kérdéseiről. 2015. 10. 10-i megtekintés, Parlando, <http://www.parlando.hu/2015/2015-1/ErdosAkos-Hangkepzes.htm>

Erdős Ákos (1986): Kórusaink hangképzéséről. *Az ének-zene tanítása*, **39**. 3. sz. 136–138.

Erdős Ákos (2002): Új lehetőségek a gimnáziumi kórusok repertoárjának gazdagítására. In: Katona András (szerk.): *A tanári mesterség gyakorlata. Tanárképzés és tudomány*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. 555-557.

Kerényi Miklós György (1985): *Az éneklés művészete és pedagógiája*. Zeneműkiadó, Budapest.

Kerényi Miklós György és Kerényiné Kéri Margit (1989): *Énekiskola*. Editio Musica, Budapest.

Párkai István (1969): *A kórusvezénylés alapjai*. Népművelési Propaganda Iroda, Budapest.